

Sestry a bratři, minulou neděli jsme z Bible slyšeli příběh o tom, jak Kristus vyhnal z chrámu penězoměnce a obchodníky, aby uvolnil prostor pro skutečnou bohoslužbu. Jeho rázný čin rámuje rázný výrok na Boží ochranu: „Můj dům bude domem modlitby, vy jste z něj však učinil doupě lupičů.“ Do doupěte lupičů se při návratu z loupežného tažení přichází z plnými rukama. Do domu modlitby se přichází s prázdnými rukama. Dávný postoj při modlitbě to dokládá. Na starých obrazech můžeme vidět modlící se postavy s pozvednutými rukama a dlaněmi obrácenými vzhůru. Prastaré gesto, které v antice bylo zcela obvyklým a které si osvojili i křesťané. Také dnes je můžeme v některých společenstvích spatřit. Lépe to vyjádřit nelze: sbor se modlí s otevřenými a prázdnými rukama.

V dnešním evangeliu se přicházejí do chrámu modlit dva lidé. Jeden z plnými rukama, druhý s rukama prázdnými. Zde si dovolím odbočit párem slov k bohoslužbě. Jedna z nejběžnějších vět, která se ve shromáždění říká, leckde hned jedna z prvních vět, zní

ane, smiluje se

. Řecký výraz

Kyrie eleison

měl takovou váhu, že se v onom původním řeckém znění prosadilo i do pozdějších neřeckých bohoslužeb. Naše řeč víry se prostě bez větičky „Pane, smiluj se“ neobejde.

Nyní přichází celník, muž se špatnou pověstí, jemuž lze sotva věřit. Jak asi víte, celník v tehdejší době nebylo žádné počestné zaměstnání ve státní službě. Celníci vybírali na mostech, v branách a na silnicích mýto, jež odváděli římským okupantům. Zisk měli zaručený a takřka nevyčerpatelný, poněvadž bráně či mostu se na cestě nevyhnete. Žádný div, že si lidé nevážili takového člověka, zbohatlíka a kolaboranta. Třeba měl opravdu tak špatnou povahu či silný žaludek. Možná ale nutně potřeboval vydělat peníze. Kdo ví, kam až člověka dovedou zahnat dluhy. Tak jako tak, on sám si tím byl vinen. A my o něm ani dokonce nedovíme, zdali se z něj stal lepší člověk, když se vrátil domů. Čteme jen, že **ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu.**

Napsal uživatel Jiří Tengler

Pátek, 09 Říjen 2009 13:43 - Aktualizováno Pátek, 09 Říjen 2009 13:43

(14)

Co všechno nám onen celník ukazuje? Předně nám ukazuje pokoru: ani se **neodvážil p ozvednout oči k nebi**.

Dále nám ukazuje i určitou důstojnost. Ano, slyšíte správně – důstojnost. On, považovaný ve společnosti za parazita, je „důstojný pán“. Smí se totiž dostavit před Boha. Každý člověk se smí postavit před Boha bez ohledu na názory druhých lidí. Celník viděl sám sebe ve vztahu k Bohu. Farizeus spoléhal jen na sebe, spoléhal na to, že je spravedlivý. Ve skutečnosti spoléhal na sebe ve srovnání s druhými.

Pro nás je důležité srovnávat se s druhými. Činíme tak odmala – mezi sourozenci, ve škole, při hrách, na pracovišti, ve společnosti. Udržujeme si svou hodnotu vůči druhým. Kdyby byl měl celník k tomu sklon a byl by se porovnával s farizejem, pak by jej to jistě bylo velmi pokořilo. Pro celníka však není důležité, že žije ve srovnání s farizejem, nýbrž že žije před Bohem.

Každý člověk, i ten nejnuznější, všichni ti chudáci, pohled na něž v nás vyvolává nejhlubší soucit a naplňuje nás vděčností „děkuji, že nejsem jako oni“, všichni ti lidé žijí před Bohem. V tomto světle je veškeré srovnávání náhle nesmyslné. Člověka lze vidět dvojím způsobem. Buď v porovnání s druhými, nebo očima lásky. Rodiče – a matky obzvláště – se dívají na děti obojím způsobem. Každý krůček, každý pokrok vlastních dětí srovnávají s druhými. Avšak nejpodstatnější jsou děti samotné. Že vůbec jsou, že žijí. Rodiče se na ně dívají očima lásky a pak jsou všechna srovnání zbytečná.

Farizeova modlitba vlastně ani modlitbou nebyla. Spíše to byla taková ta modlitba v moderním vyprázdněném pojetí, podle něhož je modlitba určitý druh terapie. Boha nemůžeš změnit, ale můžeš změnit sám sebe.

Farizeus se postaví a sám u sebe se tak modlí.

(11) Tak se to dělá. Člověk dostane možnost vyložit nějaký svůj problém a nakonec odejde pryč, neboť sám nalezne nějaké řešení. Člověk se cítí lépe. Farizeus by veselý a dojatý, když vyšel z chrámu na slunce

Napsal uživatel Jiří Tengler

Pátek, 09 Říjen 2009 13:43 - Aktualizováno Pátek, 09 Říjen 2009 13:43

Snad udělal i nějaký drobný skutek navíc, nad rámec předepsaných desátků. Pro takovouhle terapeutickou modlitbu není důležitý Pán Bůh, člověk sám si je důležitý. Bůh je katalyzátor, cosi, co po určitou dobu hraje v procesu roli, pak ale opět zmizí.

Farizeus se postavít a sám u sebe se tak modlil.

Velká část současného náboženství a duchovnosti nevěří v Boha vážně. Ale je pro ně užitečné používat slovo Bůh, duch, duchovní. Ve skutečnosti ale pro ně existuje jen člověk, jeho úkony a výkony, obraty mysli, postoje.

Farizeus si připadal, že je ospravedlněný. Cítil se o.k. Pravděpodobně si byl jistý svou identitou. Věděl, kdo je. Pána Boha nepotřeboval, sám se ospravedlnil. Slovíčko Bůh pro něho byl jenom enzym, který na okamžik zapůsobí v jeho vnitřním procesu, ale pak už je přebytečný.

Byl ospravedlněný poté, co přednesl výčet všech svých

předností a porovnal je s druhými lidmi. Když se díváme po sobě navzájem, vidíme rozdíly. Když se napřed hledíme k Bohu, pak mezi lidmi vidíme rovnost. Jsme před Stvořitelem bez rozdílu.

My ovšem nevíme, zda se pak po východu celník cítil na slunci lépe. Ale i jako ten největší chudák se směl pyšnit, že žije před Bohem. Může se stát, že druzí dělají, jako by mne neviděli, nebo že se na mne dívají, jen aby se sami cítili lépe. Ale já přeci existuji před Bohem, nejen před lidmi. Jak se vlastně celník cítil, když opustil svatyni? Mžoural do sluníčka. Klopil zraky před všemi těmi farizeji, kteří byli na cestě do chrámu, aby se tam pomodlili. Anebo byl zcela jiný, když vystoupil z šera chrámu?

V křesťanství se jedná o to, že člověk je vyveden ze své temnoty a že se rozhlíží po světě a může se podívat lidem do očí, neboť lidé kolem nejsou ani těmi, s kým bychom se museli srovnávat, ani nejsou těmi, kdo by nás měl soudit. Jsou to lidé jako my, lidé před tváří Boží. Dnešní první čtení souvisí se vztahem mezil lidmi. ***Naposledy ze všech se jako nedochůdčeti ukázal i mně. Vždyť já jsem nejmenší z apoštolů a nejsem ani hoden jména apoštol, neboť jsme pronásledoval církev Boží, milostí Boží jsem to, co jsem, a milost, kterou mi prokázal, nebyla nadarmo.***
(1K 15,8-10a)

Napsal uživatel Jiří Tengler

Pátek, 09 Říjen 2009 13:43 - Aktualizováno Pátek, 09 Říjen 2009 13:43

Apoštol Pavel zažil, že Bůh jedná. Je jedním z farizeů, které známe jménem. Pronásledoval křesťany. Náboženský fanatismus je dnes dobře známý pojem. Na cestě do Damašku měl Pavel pozoruhodný zážitek. Ježíš říká: „Saule, Saule, proč mne pronásleduješ?“ Saul Pavel spadl z koně a načas ztratil zrak. Trvalo jistou dobu, než mu ti správní superapoštolové v Jeruzalémě dali důvěru. (Pokud mu kdy vůbec začali důvěřovat.) On sám přiznává, že je nedochůdce, doslova nedonošené dítě, nejmenší mezi apoštoly. Ale pak řekne: **Milostí Boží jsem to, co jsem.**

To znamená: jsem hodnotný v Božích očích, mám cenu, neboť jinak by Bůh neposílal svého Syna za mnou, za tak nedokonalým člověkem, jako jsem já.

Odpuštění vin a nedostatků nespočívá v tom, co jsme schopni prožít. Odpuštění není jenom utvrzení naší osobnosti. Celník možná ani nic velkého neprožil, možná se z něj ani nestal lepší člověk. Odpuštění vin je totiž tím, nač musíme věřit. I když nám připadá nepodložené, nehmatatelné. Existuje cosi, co stojí pevně, neochvějně, co nezávisí na našich zážitcích.

Že jsme před Pánem Bohem, to na nás nezávisí. Že žijeme před tváří Boží, že jsme, to na nás nezávisí. Mimochodem – v Bibli po příběhu o celníkovi v chrámu následuje známá zpráva o dětech, které přinášeli Ježíšovi. Ježíš říká: **Nechte děti přicházet ke mně.** (16)

Maličké děti při křtu, při modlitbě, při zbožných písních pravděpodobně nic nepociťují. Ale Pán Bůh se s nimi setkává. Bůh při nich jedná. Často si myslíme, že Bůh je Bohem tehdy, když my to zakoušíme. Když je nám to patrné. Nikoli! Pán Bůh je za všech okolností. I kdyby nebylo žádného člověka a Země byla pustá, on je Bohem. Na to se lze spolehnout. Lze věřit, že jsme ospravedlněni, takoví jací jsme. Ospravedlňovat sám sebe znamená

ohánět se omluvami. Ale jací jsme, takové nás přijal Bůh.

Farizeus hledal měřítko mezi lidmi. Bůh nám dává měřítko pro náš život. On ho bude soudit. On nás bude soudit. To je vážná, až děsivá zpráva. Evangelium však tvrdí, že těžko uslyšíme nějakou nadějnější, útěšnější zprávu. Ne, neuslyšíme. Za prvé je lepší být souzen Bohem, nežli nechat posouzení na lidech. (Případ farizej!) A za druhé – (případ celník, který se vrátil domů ospravedlněn) – Bůh nás bude soudit je dobrá zpráva, neboť k ní ihned dodáváme, že Bůh je slitovný, milosrdný a odpouští těm, kdo o odpuštění starých vin mají zájem. Amen.

Napsal uživatel Jiří Tengler

Pátek, 09 Říjen 2009 13:43 - Aktualizováno Pátek, 09 Říjen 2009 13:43

1 Korintským 15,1-10a □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ 68; 638; 695; (264); 452 □ □ □ □ Izajáš 30,15-18

Kázání na 11. neděli po Trojici, 23. srpna 2009. Předlohu jsem našel u probošta Jense Arendta z Roskilde v Dánsku.